

Översatt från *Fourth International*, volym 2 nr 6, juli 1941. Om Edgars Snows bok [Striden om Asien](#)

George Stern (= Harold R. Isaacs)

Ett försvarstal för den kinesiska stalinismen

(juli 1941)

Bland de många korrespondenter som rapporterar om östasiatiska affärer för den amerikanska offentligheten intar Edgar Snow en särställning. Han är troligen en av stalinismens främsta propagandister som fortfarande har allmänhetens öra. Han bibehåller denna ställning genom att listigt inta en ”oberoende” och ”realistisk” objektiv hållning. Hans teknik är enkel: han tillåter sig själv lyxen att kritisera i mindre skala – en mening här och där som kritiserar, låt oss säga amerikanska stalinister till skillnad från det kinesiska kommunistpartiet. Eller så tillåter han sig ibland en slugt cynisk axelryckning vad gäller Kremls mål, aktiviteter och taktik i olika situationer.

Dessa små utvecklingar har ofta fått de stalinistiska bröderna i detta land att misstro honom. Hans förra bok till exempel, *Röd stjärna över Kina*, blev faktiskt förbjuden att säljas i Arbetarnas Bokhandel i New York, trots att den under just den tiden (1937-38) utan tvivel var det skickligaste försvarstalet för den stalinistiska politiken i Kina som kommit ut någonsans. Efter det att boken kommit ut i fem upplagor korrigerade faktiskt Snow sitt arbete för att eliminera eller dämpa vissa av de mer anstötliga sidoanmärkningarna och blev vederbörligen struken från det lokala stalinistiska registret.¹

Men varhelst och närhelst det är en fråga om grundläggande politik håller sig Snow till linjen med en omsorg och precision som är värdig en Anna Louise Strong eller, kanske mer välfunnet, en Walter Duranty. I denna nya bok riktar Snow dräpande journalistiska kanonader mot Chiang Kai-shek, Guomindang, Japan, USA och Storbritannien. Endast Stalin, Sovjetunionen och de kinesiska stalinisterna skonas. Med en stor mängd fakta, ordnade likt en flygarmada och frisläppt i vågor av verbala stukaanfall påvisar Snow det ansvar som Guomindang, USA och den brittiska imperialismen har för den nuvarande situationen i Kina och Fjärran Östern i allmänhet. På sitt eget sätt drar han lärdom av senare tiders historia för att visa hur Chiang och Guomindang och de styrande i Washington och London i stort sett bäddat den säng de ligger i. Men ingenstans andas han ett ord om Moskvas och Kominterns historiska ansvar för den imperialistiska förödelsen i världen och de mer direkta misslyckandena för motståndskampen i Kina. Detta är den typ av ”selektiv” kritik som avslöjar Snow.

Snow presenterar sig själv som en av dessa ”föraktliga småborgerliga journalister” som är alltför ärliga med sig själva för stödja någon sak alltför aktivt. Men det är precis som en föraktlig småborgerlig journalist som han bäst tjänar sina utvalda herrar. Den aktuella boken² förbereddes och skrevs under den period då det uppstod spänningar inom den Guomindang-stalinistiska enhetsfronten i Kina. Som en ”oberoende” observatör kan Snow ställa Chiang Kai-shek och Guomindang till svars på ett sätt och med en frihet som stalinisterna själva är ovilliga att göra.

En förödande bild av Guomindang

Det är emellertid i denna del av boken som Snow lämnar värdefulla faktabidrag. Han ägnar många sidor åt att beskriva Guomindang-byråkratins korruption, den kriminellt odugliga militära ledningen, de många onödiga misstagen och offren på grund av att Guomindang

¹ *Röd stjärna över Kina* gavs inte ut på svenska förrän 1971.

² *The Battle for Asia*, av Edgar Snow, NY 1941. Svensk uppl. [Striden om Asien](#), Tiden 1942

främst bryr sig om sin egen makt, om godsägarnas, bankernas och köpmännens intressen. Dess rädsla för massorna är till och med större än dess rädsla för de japanska angriparna. För amerikanska läsare, som faktiskt kan vara invaggade i tron att Chiang Kai-sheks regim är ”demokratisk”, ger Snow en detaljerad bild av regimen som den faktiskt är – en militär-byråkratisk struktur som ligger som en tung börda på folket och lamslår dess kamp för frihet. Och t o m när det gäller detta ålägger sig Snow en besynnerlig begränsning. I en hänvisning till en byråkrati som skördat enorma personliga förmögenheter ur folkets misär under brinnande krig kommenterar Snow:

”Om jag inte uppehåller mig vid detta ämne är det inte av brist på bevis, utan uppriktigt sagt för att inte skada en sak som så väl behöver världens hjälp.”

På detta sätt sammanfattar Snow sin egen inställning och indirekt även stalinisternas inställning. Guomindang-ledningen, som representerar det efterblivna och hämmande godsägar-bankir-köpmanna-systemet, äventyrar, deklarerar han, faktiskt kampen mot de japanska imperialisterna. Om den fortsätter som den gör idag, tror han, kan den till och med lämna över slutsegern till japanerna. Ändå har Snow inga ord att komma med som kan användas till en aktiv politisk kamp mot denna mardröm. Den måste omvandlas genom att den kinesiska situationen ”mognar”. Och denna omvandling ska, vad stalinisterna anbelangar, åstadkommas endast genom att de ställer sin egen rättskaffenhet och omsorg för folket i bjärt kontrast. Resten, som han omedvetet medger, beror på vissa förändringar i den sovjetiska utrikespolitiken. Kampen mot Guomindang skulle få en aktivare form, antyder han, först när Guomindang faktiskt skulle bli en del av en framtida antisovjetisk maktkombination – något Snow medger vore möjligt.

Hans bild av stalinisterna

Samtidigt får vi bilden av stalinister som strävar efter en slags halvpopulistisk politik bland bönderna i de distrikt de kontrollerar. Ärlighet vad gäller administrationen och modifierade jord- och skattereformer räcker – tillsammans med japansk brutalitet – till att säkerställa de kringflackande stalinistiska styrkorna en viss grad av folkligt stöd som Guomindang oftast inte kan samla. Man får även i Snows överdrift en känsla av storslaget revolutionärt material helt hängivna och självupppoffrande män och kvinnor och ungdomar som bär på stora framtida förhoppningar. Snow låter förstå – och det med viss rätt – att gemensam väpnad kamp under en period av många år med svåra umbäranden skapar ett kamratskap inom detta parti som troligen inte finns någon annanstans inom Komintern.

Det finns även en oavsiktlig antydning om att de kinesiska stalinistiska ledarna inte uppmuntrar sina anhängare att sysselsätta sig allt för djupt med händelser i deras rörelse utomlands.

”I andra länder (skriver Snow) kom diskussioner om skälen för och emot moskvarättegångarna och utrensningarnas att överskugga mycket mer brännande (?) frågor som rörde kommunistpartiers interna politik. Det tycks för mig som om kineserna tog anklagelserna och motanklagelserna med en nypa salt. De var i vilket fall som helst alltför upptagna med sina egna överlevnadsproblem för att bekymra sig alltför mycket om dessa händelser i Moskva som låg utanför deras vetskap eller kontroll.”

Man kan se framför sig de kinesiska stalinistledarna, veteraner från hundratals utrensningar och motutrensningar och snurriga svängningar inom Komintern, säga till sina oerfarna rekryter:

”Bry er inte om detta. Det rör inte oss. Vi har våra problem här – att bekämpa Japan. Stalin har rätt – tro på oss.”

Naturligtvis uttrycker Snow inte någon egen uppfattning om en sådan ”ovidkommande” fråga som moskvarättegångarna. Detsamma gäller de spanska händelserna. Snow hänvisar vid flera

tillfällen till det spanska inbördeskriget som innehöll så avgörande lärdomar för kineserna. De spanska arbetarnas nederlag berodde helt och hållet på fascisternas överväldigande militära överlägsenhet och de franska och brittiska ”demokraternas” ”förräderi” – Kominterns brottsliga politik genom att strypa arbetarnas revolution hade naturligtvis enligt Snow inget med saken att göra. Denna lilla sak nämns inte alls. Dock finns här kärnan för alla förhoppningar som existerar för den kinesiska frihetskampens framtid.

Samma olycksaligt felaktiga teori som tidigare

Snow presenterar troget ”teorin” som ligger till grund för den stalinistiska strategin i Kina så här:

”Kommunisterna har alltid hävdad att endast en demokratisk republik kan genomföra den ’borgerligt demokratiska’ revolutionen, som befäster den nationella självständigheten och likviderar återstoden av feodalismen. Endast en demokratisk republik kan ge bönderna och arbetarna rätten att organisera sig och genomdriva sina krav. Och endast en demokratisk republik kan möjliggöra för arbetarna och bönderna att ta ledningen i en *fredlig* omstöpning till socialismen, vilken möjlighet de kinesiska kommunisterna tror på.”

Här har vi samma teoretiska formel, samma strategiska synsätt som krossade den revolutionära rörelsen i Kina 1927 och som låg till grund för arbetarnas nederlag i Spanien tio år senare. I händerna på stalinisterna kommer alla folkliga rörelser idag att ledas ner längs samma väg mot nya katastrofer.

Ty medan stalinisterna ”alltid hävdad” att den borgerliga demokratin kan lösa sina uppgifter, har denna kontrarevolutionära uppfattning inget som helst gemensamt med Lenins och bolsjevismens grundläggande principer. Oktoberrevolutionen i Ryssland 1917 visade att endast proletariats diktatur, som tog makten från borgarklassen, faktiskt kunde genomföra de oavslutade borgerligt demokratiska uppgifterna. Varje annat bevis sedan dess har, tragiskt nog, varit ett negativt bevis. Ty varje rörelse som letts vilken annan väg som helst har slutat med nederlag. Och alla dessa nederlag resulterade i Andra världskriget och, nu, det imperialistiska angreppet mot Sovjetunionen.

De kinesiska stalinisterna, som står i ledningen för en svagt reformistisk bonderörelse och är noga med att i varje avgörande ögonblick inte stöta sig med de klassintressen som Guomindang representerar, kan i själva verket inte leda en nationell befrielseörelse. Deras totala avskiljande från proletariats i storstäderna, som nu står under japansk ockupation, skapar förhållanden för en avgörande konflikt mellan bönderna och arbetarna istället för att de enas under en gemensam kampfana. Detta kan en ”föraktlig småborgerlig journalist” som Snow inte förstå. Händelseutvecklingen kommer att lära honom, om han fortfarande är kapabel att lära.

Översättning: *Per-Olov Eklund*